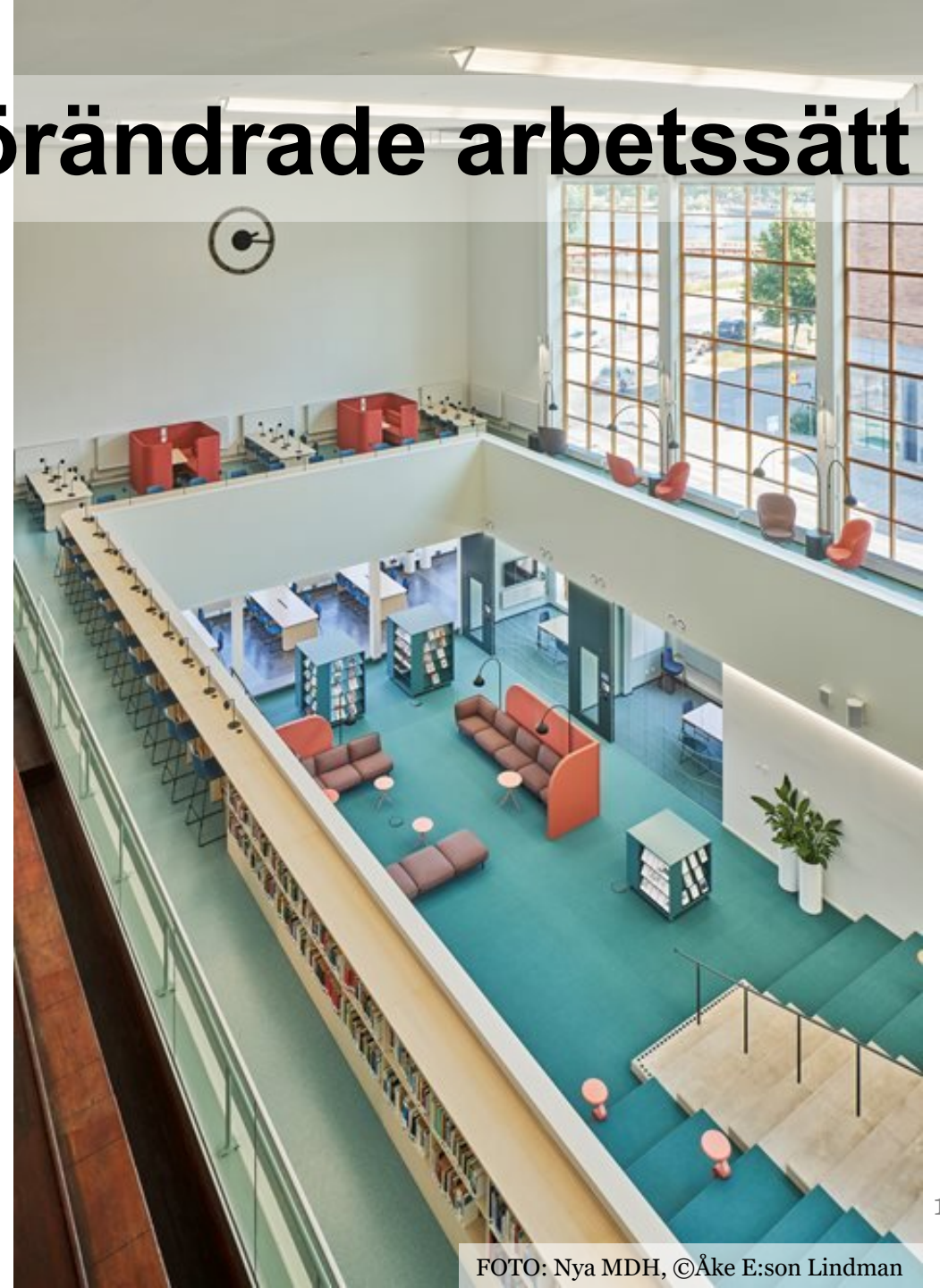

Arbetsmiljön och förändrade arbets sätt

- Den fysiska arbetsmiljön – utvecklingen av flexkontor
- Flytta ut kontoret – ta vara på lärosätenas campusmiljö
- Arbetsplatsens utveckling och den akademiska identiteten

Susanna Toivanen
Professor, arbetslivsforskare
Mälardalens högskola

Den fysiska arbetsmiljön – utvecklingen av flexkontor

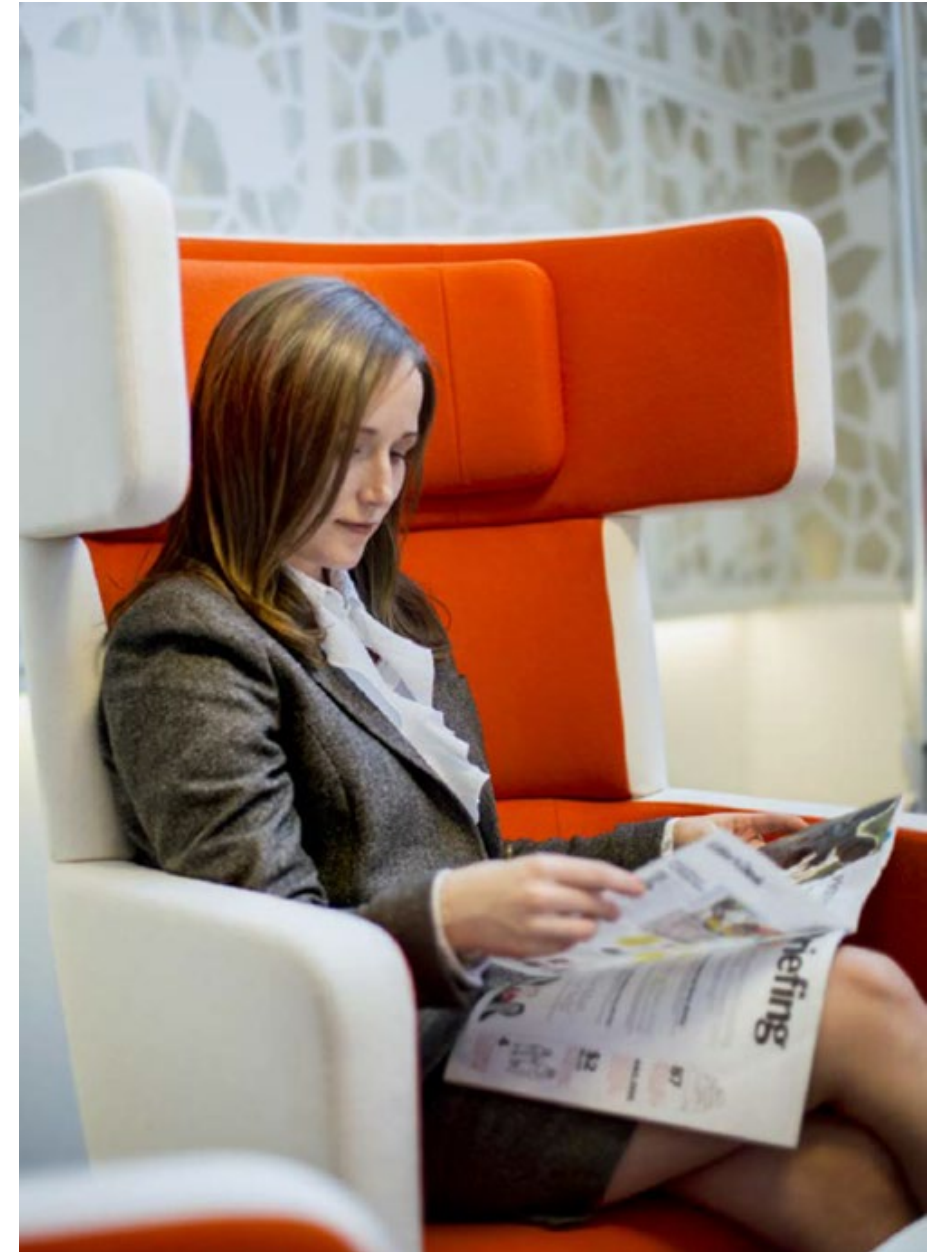

Olika typer av kontor

- **Cellkontor**, enskilt rum
- **Delat rum**, 2-4 personer
- **Kontorslandskap**
 - Litet, 5-9
 - Medelstort, 10-24
 - Stort, ≥ 25
- **Kombikontor**
 - Egen arbetsplats (rum, bord)
 - ~25% av tiden på annan plats
- **Flexkontor**
 - Inget eget skrivbord
 - Plats för ~75 % av personalen samtidigt

ÖPPNA

ABW

Fler definitioner...

- **Hybridkontor**
 - Arbeta hemifrån/andra platser
 - Arbeta digitalt i virtuellt kontor
- **Virtuellt kontor**
 - AI, VR
 - Avatarer
- **Co-working spaces**
 - ”Kontorshotell”
 - Ofta klustrar, start-ups
- **Hoffice, Coffice**
 - Arbeta hemifrån, bjuda in kollegor/andra
 - Arbeta på särskilt café anpassat för arbete

Niagara, Malmö universitet

Källor

Berthelsen, H., Muhonen, T., & Toivanen, S. What happens to the physical and psychosocial work environment when activity-based offices are introduced into academia?. *Journal of Corporate Real Estate*, 2018:20(4);230-243.

Muhonen, T., & Berthelsen, H. Activity-based work and its implications for the academic work environment. *Journal of Applied Research in Higher Education*, 2020.

Nya MDH, Eskilstuna

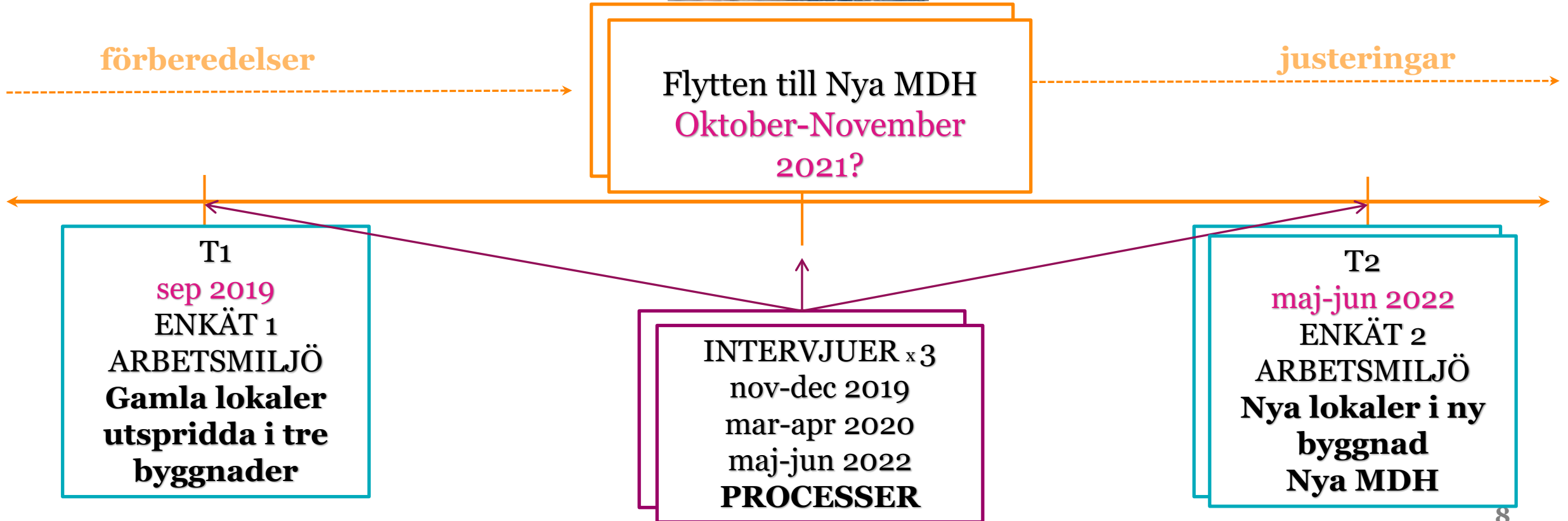

FoU-projektet Flytten till Nya MDH

- Följa upp och dokumentera flytten till Nya MDH inom dessa två områden:
 1. Medarbetarnas upplevelse av arbetsmiljön före och efter flytt – mäts med samma enkät vid två tillfällen
 - Skillnader i upplevd arbetsmiljö, i så fall vad har förändrats, positivt? negativt?
 2. Beslutsfattande kring och implementering av Nya MDH– intervjuer med nyckelpersoner vid tre tillfällen
 - beslutsfattande vid val av kontorsutformning – varför aktivitetsbaserade flexkontor?
 - hur implementeras flytten till Nya MDH – vad görs för att stödja förändringsprocessen?
 - hur organiseras/anpassas den dagliga verksamheten till nya lokaler – nytt sätt att arbeta?

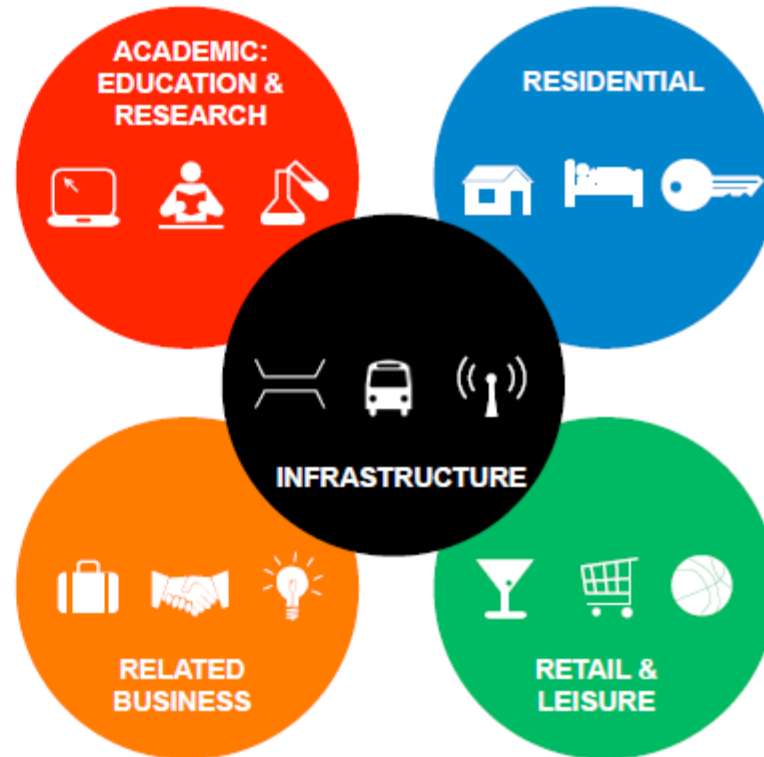
Projektets tidslinje

Framtidens campus är en stad

- **ACADEMIC**
classrooms, library, offices,
laboratories, lecture halls, ...
- **RESIDENTIAL**
student housing, hotels, ...
- **RELATED BUSINESS**
start-ups, incubators, industry, ...
- **RETAIL & LEISURE**
sports, restaurants, cafes, ...
- **INFRASTRUCTURE**

Källa: den Heijer, A. *Managing the University Campus – Information to support real estate decisions*, 2011

Trender för framtidens campus

- Mer gemensamma ytor, färre individuella rum/ytor
- Mindre yta, bättre kvalitet och bättre utnyttjandegrad
- Medarbetare kan med hjälp av IKT arbeta varsomhelst som är bäst för uppgiften
- Nytt liv för gamla byggnader, uppdatera gamla universitetsbyggnader i stället för att bygga nytt – det är hållbart
- Minska campus koldioxidavtryck

Källa: den Heijer, A. *Managing the University Campus: Exploring Models for the Future and Supporting Today's Decisions*. CELE Exchange, Centre for Effective Learning Environments, 2012/02, OECD Publishing

Frågor via MENTI

Flytta ut kontoret – ta vara på lärosätenas campusmiljö

FOTO: Telenor Solkontoret

Fakta om kunskapsarbete på kontor

KUNSKAPSARBETE – VANLIGA UPPGIFTER

~40 %

av vakna tiden på jobbet

~60 %

av arbetskraften jobbar på kontor
största delen av arbetsdagen

Källor:

SCB (2018). Lönestatistik, privat sektor.

Arbetsmiljöverket (2019). Arbetsmiljöundersökning.

Naturens effekter på hälsa

“Naturen vårdar oss.

Den förbättrar vårt humör.

Att tillbringa tid i naturen lindrar stress och mental trötthet orsakad av överskott av “riktad uppmärksamhet” som arbetslivet och stadslivet kräver.” Florence Williams (2016), s.12

Källor:

- Kuo, M. How might contact with nature promote human health? Promising mechanisms and a possible central pathway. *Frontiers in Psychology*, 2015;6:1093.
- Twohig-Bennett C, Jones A. The health benefits of the great outdoors: A systematic review and meta-analysis of greenspace exposure and health outcomes. *Environmental Research* 2018;166:628-37.
- Williams, F. This is your brain on nature. *National Geographic Magazine*, December 2016.

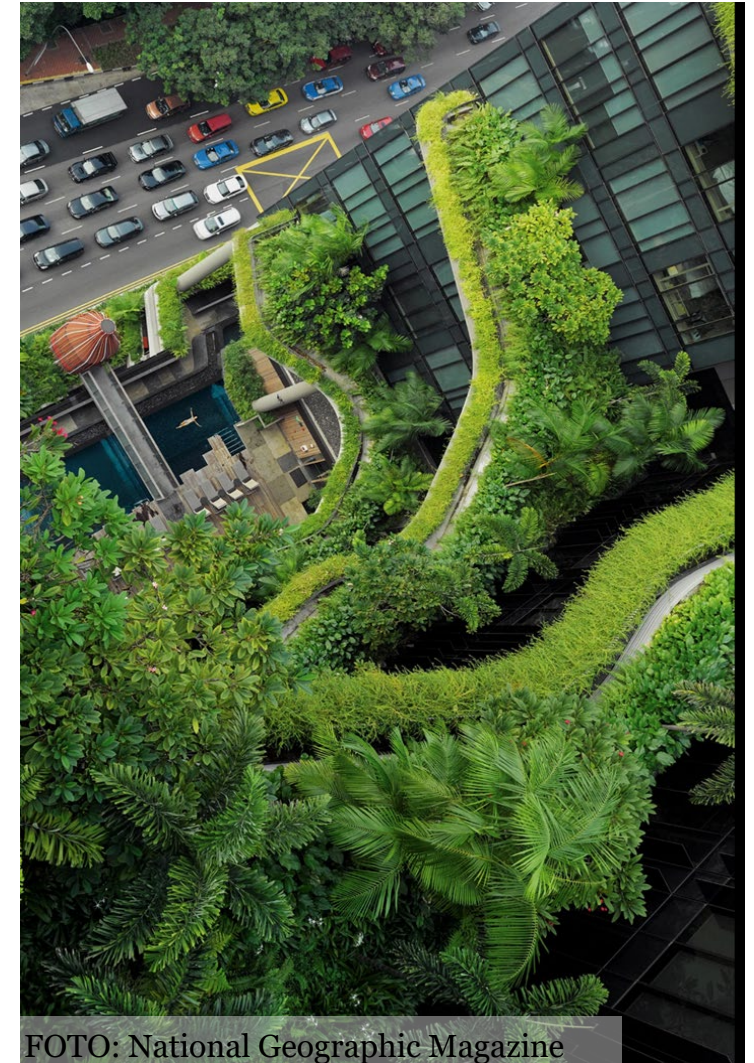
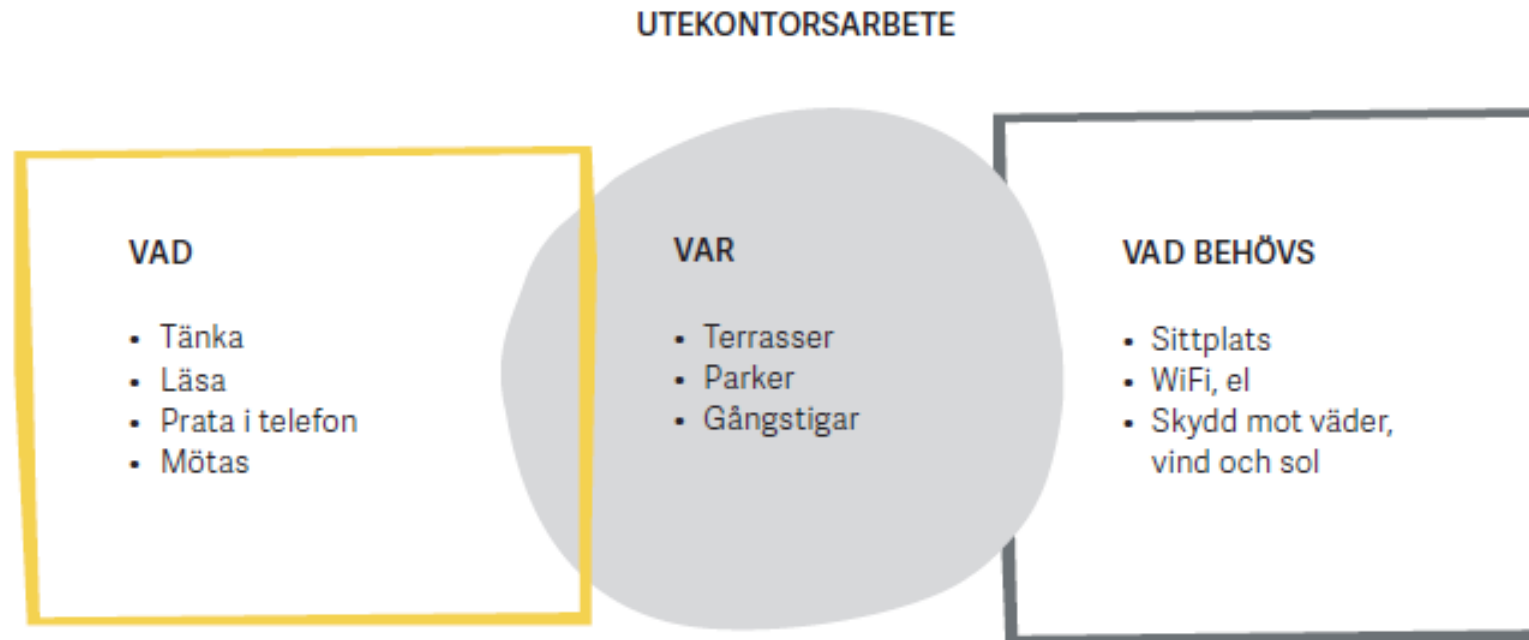

FOTO: National Geographic Magazine

Vad menas med utekontorsarbete?

Källa: pilotprojekt med Castellum och Telenor.

Toivanen, S. (2019). *Ute är inne – kom igång med kontorsarbete utomhus*. Stockholm: Akademiska Hus.

Effektiv daglig **NATURDOS**

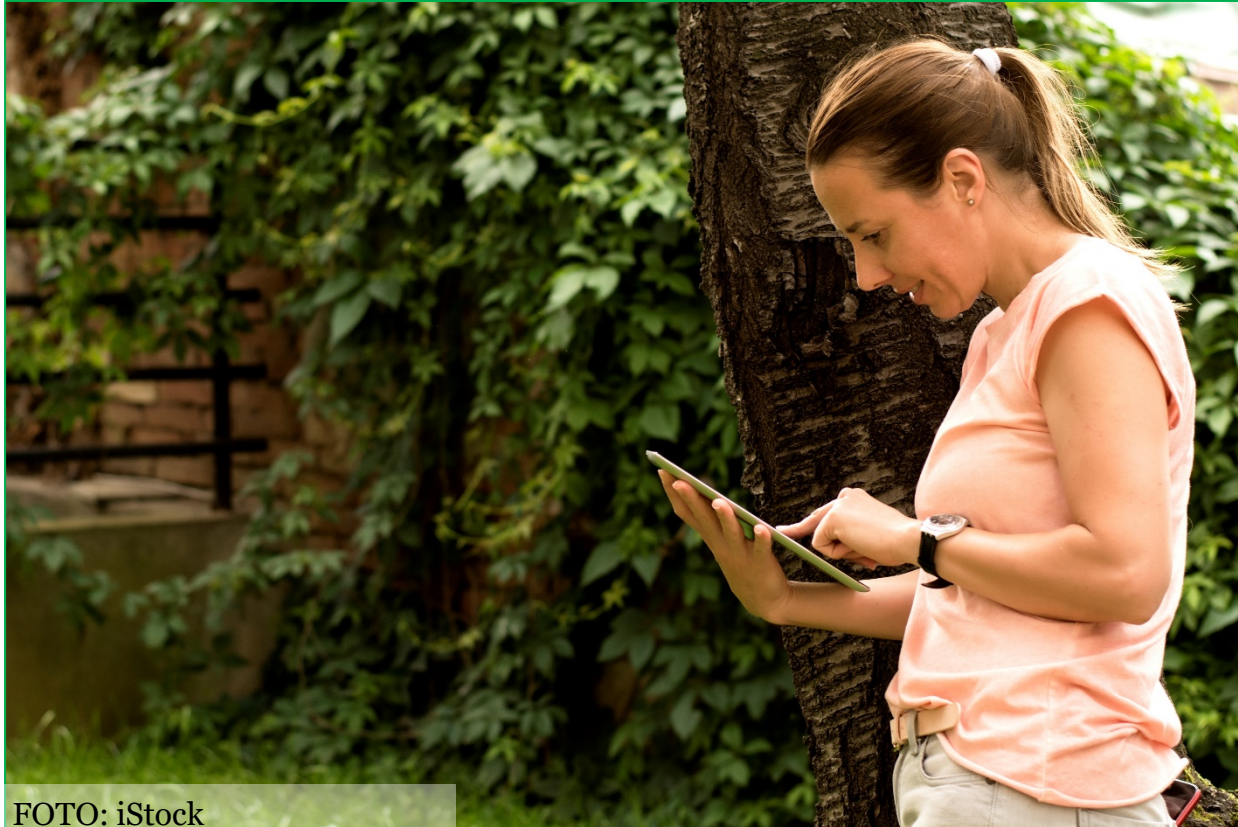

FOTO: iStock

30 minuter

**dagligen
regelbundet
goda hälsoeffekter**

Källa:

Hunter, M. R., Gillespie, B. W., & Chen, S. Y. P. (2019). Urban nature experiences reduce stress in the context of daily life based on salivary biomarkers. *Frontiers in Psychology*, 10, 722.

Flera skäl till att kontorsarbete utomhus

Individer

FOTO: iStock

Arbetsplatser

FOTO: iStock

Samhället

FOTO: iStock

Senaste rön från vår forskning

BILD: Rasmus Meisler

- Flera uppgifter kan göras utomhus, både individuellt och i grupp
- Utekontorsarbete förknippas med positiva erfarenheter:
 - välbefinnande
 - återhämtning
 - kommunikation och sociala relationer
- Men även skuld känslor och ”olydnad”
- Ledare, stadsplanerare och beslutsfattare behöver samarbeta och visa vägen ut

Källa: Petersson Troije, C., Lisberg Jensen, E., Stenfors, C., Bodin Danielsson, C., Hoff, E., Mårtensson, F., & Toivanen, S. (2021). Outdoor Office Work - An interactive research project showing the way out. *Frontiers in Psychology*, 12, 818.
<https://www.stickutmalmö.se/>

Promenadseminarier förbättrar deltagares välbefinnande och seminariekvalitet

Foto: Håkan Lindgren

”Promenadseminarier är en mer coronasäker undervisningsform”

<https://www.kth.se/aktuellt/nyheter/promenadseminarier-ar-en-mer-coronasaker-undervisningsform-1.1018515>

- Genom att omorganisera ett traditionellt seminarium till blandad form genomförde testgruppen seminarier utomhus i närliggande natur vid KTH
- Promenadseminarier utvärderades av 131 studenter och nio lärare/ledare
- Resultaten visar att diskussioner, känsla av välbefinnande och den allmänna kvaliteten på seminariet förbättrades, oavsett hur fysiskt aktiva deltagare var resten av tiden
- Studien demonstrerar ett sätt att öka vardagsmotionen med små medel

Källa: Bälter, O., Hedin, B., Tobiasson, H., & Toivanen, S. (2018). Walking outdoors during seminars improved perceived seminar quality and sense of well-being among participants. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(2), 303.

<https://www.mdpi.com/1660-4601/15/2/303>

”Det ny normala” i arbetslivet – förändrade arbetssätt

Hyrbrid
Co-working spaces
Utekontor

©Cartoonbank.com

"You don't get an office. You get cargo pants."

Frågor via MENTI

Arbetsplatsens utveckling och den akademiska identiteten

Vad påverkar utvecklingen av den akademiska arbetsplatsen?

- New Public Management (Anderson & Carr, 2006).
- Mätssystem -> effektivisering -> kvalitet
- *Marketization* eller *managerialism* (Svallfors, 2011)
- Dessa begrepp återkommer i forskningen som undersöker utvecklingen av akademien både i Sverige (Fowler et al, 2015) och internationellt (Anderson & Carr, 2006; Adler & Lalonde, 2019)

- Pettersson, M & Toivanen, S. Akademisk identitet och den byggda miljön, manuskript, 2021

Källor

- Anderson, G.** & Carr, N. A. (2006). Carving out time and space in the managerial university. *Journal of Organizational Change Management*, 19(5), 578–592
- Fowler, N.**, et al. (2015). The projectification of university research: A study of resistance and accommodation of project management tools & techniques. *International Journal of Managing Projects in Business*, 8(1), 9–32.
- Adler, C.** & Lalonde, C. (2019). Identity, agency and institutional work in higher education: a qualitative meta-synthesis. *Qualitative Research in Organizations and Management*, 15(2), 121–144.
- Svallfors, S.** (2011). A bedrock of support? Trends in welfare state attitudes in Sweden, 1981–2010. *Social Policy & Administration*, 45(7), 806-825

Den akademiska identiteten

- New Ways of Working, i linje med New Public Management
 - Organisatoriska anpassningar som genomförs för att öka flexibilitet, liksom kostnadseffektivitet
 - Arbeta varsomhelst, närsomhelst
 - Effektivisering -> kvalitet
 - Får konsekvenser för den akademiska identiteten, yrkesrollen
- Den akademiska identiteten/arbete är heterogent och förändras kontinuerligt
- Relatera identiteten till institutionella förändringar och styrning
- Den byggda miljön spelar roll för konstruktion av akademisk identitet
- Källa: Pettersson, M & Toivanen, S. Akademisk identitet och den byggda miljön, manuskript 2021, preliminära resultat

Arbetsmiljö i akademiskt arbete

- Psykosocial arbetsmiljö förklarar framtida forskningsresultat, kvaliteten på publikationer
- Rättvisa, omtänksamma ledare, stödjande klimat är viktigt!
- Förbättra den psykosociala arbetsmiljön - en strategi för att förbättra forskningsresultaten

- Industriell och marknadsdriven logik inom akademien har medfört radikala förändringar för universiteten de senaste decennierna
- Universitetslärare rapporterade omöjliga krav och till och med önskan att gå i pension
- Yrkesidentiteten förändras, krackeleras
- Universitetslärare förvandlas till entreprenörer i produktion

Källor

Jensen, I., Björklund, C., Hagberg, J., Aboagye, E., & Bodin, L. (2020). An overlooked key to excellence in research: A longitudinal cohort study on the association between the psycho-social work environment and research performance. *Studies in Higher Education*.

Rotenberg, L., & Soares Lima Carlos, R. (2018). How social acceleration affects the work practices of academics: a study in Brazil. *German Journal of Human Resource Management*, 32(3-4), 257-270.

Ledarskap/ medarbetarskap/ relationsskap

- Ledarskap
 - att leda i komplexa sammanhang (Oskar Törnblom)
 - ledare axlar förändringsprocesser
 - Att leda på distans, Servant leadership
- Självledarskap (Gisela Bäcklander)
- Skapa och förstärka relationer under pandemin: WE+

Frågor via MENTI

Tack!

Susanna Toivanen

Forskargruppen Hållbart Arbetsliv

Akademien för Hälsa, Vård och Välfärd

Mälardalens högskola

susanna.toivanen@mdh.se

www.susannatoivanen.com

